

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3.1

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ	1. เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล 2. ตัวอย่างเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของสังคมมนุษย์ที่มีปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) 3. ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
2. สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ	1. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์โดยนำเสนอตัวอย่างที่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน 2. คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ 3. ผลของการศึกษาหรือโครงการทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก	1. อารยธรรมของโลกยุคโบราณ ได้แก่ อารยธรรมลุ่มน้ำไทกริส-ยูเฟรทีส ไนล์ หวางเหอสินธุ และอารยธรรมกรีก โรมัน
2. วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน	2. การติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกและอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีต่อกันและกัน
3. วิเคราะห์ผลกระทบของการขยายอิทธิพลของประเทศในยุโรปไปยังทวีปอเมริกา แอฟริกา และเอเชีย	3. เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เช่น ระบอบศักดินาสวามิภักดิ์ สงครามครูเสด การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ การสำรวจทางทะเล การปฏิรูปศาสนา การปฏิวัติอุตสาหกรรม แนวคิดเสรีนิยม แนวคิดจักรวรรดินิยม แนวคิดชาตินิยม
4. วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21	4. การขยาย การล่าอาณานิคม และผลกระทบ 5. ความร่วมมือและความขัดแย้งของมนุษยชาติในโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 20 6. สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์การระเบิดตึก World Trade Center (เวิลด์เทรด เซ็นเตอร์) 11 กันยายน ค.ศ. 2001 - การก่อการร้ายและการต่อต้านการก่อการร้าย - การขาดแคลนทรัพยากร - ความขัดแย้งทางศาสนา

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย	<ul style="list-style-type: none"> • ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนา อาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ สาเหตุ และผลของการปฏิรูปการปกครองบ้านเมือง การเลิกทาส เลิกไพร่ การเสด็จประพาสยุโรป และหัวเมืองสมัยรัชกาลที่ 5 แนวคิด ประชาธิปไตยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 จนถึง การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สมัย รัชกาลที่ 7 บทบาทของสตรีไทย
2. วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกัน และรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทย
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก ที่มีต่อสังคมไทย
4. วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทย และต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและ ต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย เช่น <ul style="list-style-type: none"> – พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย – พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว – พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว – สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา วชิรญาณวโรรส – พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราช สนิท – สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า ดิศวรกุมาร กรมพระยาดำรงราชานุภาพ – สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจิตรเจริญ

	<p>กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์</p> <ul style="list-style-type: none"> – หม่อมราโชทัย (หม่อมราชวงศ์กระต่าย อิศรางกูร) – สมเด็จพระยามหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) – บาทหลวงปาลเลอกัวซ์ – พระยาภิธานโมลี (Dr.Francis B. Sayre ดร.ฟรานซิส บี แซร์) – ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี – พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) <p>2. ปัจจัยและบุคคลที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> – พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช – สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ – สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี – สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
5. วางแผนกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย 2. วิถีชีวิตของคนไทยในสมัยต่าง ๆ การสืบทอดและเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทย 3. แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ 4. วิธีการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย